

[Bovbjerg.]

der sluttedes før påske. Det er gennemført i det andet høje ting efter behandling i et udvalg, hvor man har drøftet såvel rent administrative forhold som principielle spørgsmål, og da det er mit indtryk, at der her er taget tilbørligt hensyn til berettigede krav, skal jeg, idet jeg forøvrigt henviser til den højtærede finansministers udtalelser, anbefale lovforslaget til hurtig og uændret vedtagelse her i det høje ting.

Jeg føler imidlertid trang til at ledsage denne anbefaling med et velment ønske. Det må være klart, at når det er muligt at samle et flertal her på rigsdagen for et lovforslag af denne karakter, skyldes det, at man er klar over, at vi populært sagt bruger mere, end vi har råd til. Jeg vil derfor udtale ønsket om, at loven vil virke efter sin hensigt: at bidrage til at skaffe ligevægt på betalingsbalancen og modvirke inflationstendenser, og at loven vil få en psykologisk virkning, ikke alene på de skatteydere, der falder ind under lovens bestemmelser, men at dens vedtagelse også vil præge hele vort offentlige økonomiske liv, hele administrationsapparatet i den retning, der er hensigten med loven. Sker det, er det min opfattelse, at loven vil virke, som den skal, og at de ofre, der nødvendigvis må bringes i henhold til denne lov, ikke bringes forgæves.

På venstres vegne skal jeg tilsige støtte til lovforslagets vedtagelse.

H. K. Sørensen: Det foreliggende lovforslag betyder sammenlignet med loven af 25. november 1950 om bunden opsparing en meget betydelig forøgelse af det afsavns-offer, som forbrugerne i vort land skal bringe.

Lovforslaget er jo et led i det lovkompleks, hvori påskeforliget kom til udtryk, og det er indlysende, at betingelserne for, at disse mangeartede foranstaltninger kan virke efter deres hensigt, må være, at de enkelte dele af lovkomplekset gennemføres, som de nu engang er udtænkt og beregnet. Men den økonomiske udvikling rider hastigt i vor tid, og den højtærede finansminister vil sikkert være enig med mig i, at foranstaltninger, der som de her foreliggende er bestemt til at virke med en vis relativ styrke med hensyn til indskrænkning af forbruget her i landet, meget let kan komme til at virke helt anderledes, og det, det især ligger mig på sinde at få givet udtryk for ved behandlingen af lovforslaget her i det høje ting, er, at betingelserne, hvorunder vor økonomiske virksomhed skal foregå i efteråret, let kan blive sådanne, at disse

foranstaltninger kommer til at virke for hårdt. Jeg tænker her særlig på, at der indenfor mange brancher for øjeblikket virker en række momenter, hvis påvirkning på prisniveau, på efterspørgsel, på lagerdannelse, på kreditmuligheder o. s. v. man egentlig er vant til at bedømme og regne med hver for sig, men disse momenter opstår just nu samtidig, og derved skabes der usikkerhed hos erhvervslivets folk og også hos forbrugerne, og denne usikkerhed er netop nu meget stor. Den medfører på mange områder en langsom omsætning, en træghed i den økonomiske virksomhed, og det, jeg er bange for, er, at i disse tider, hvor alle står i fare for at blive illikvide som følge af de meget høje priser på verdensmarkedet, vil raternes betaling til sin tid kunne bevirke en for pludselig indskrænkning i forbruget, så påvirkningen på erhvervslivet bliver vel stærk. Jeg ved vel, at opsparingen netop er tænkt som en modvirkning overfor den forøgelse af købekraften, som et eventuelt dyrtidstillæg til september og andre foranstaltninger vil forårsage, men jeg havde alligevel hellere set, at betalingen af opsparingsbeløbet kunne være blevet fordelt over flere rater, måske 10 eller 12, således som skatten fordeles. Men jeg ser naturligvis godt, at bl. a. forrentningsspørgsmålet kan volde nogen vanskelighed her.

Jeg vil gerne præcisere, at det ikke er selve den indskrænkning af forbruget, som dette lovforslag kommer til at forårsage, der giver mig anledning til disse betragtninger. Det er helt klart, at denne indskrænkning må til, for at vi her i landet kan få handels- og betalingsbalancen i orden igen, og jeg tror også, at erhvervsvirksomhederne er klar over, at den produktionskapacitet, som dette lovforslag og andre foranstaltninger måtte lade ubeskæftiget, skal og må udnyttes til eksportformål. Den vej er man jo enig om at gå, vejen over indskrænkning af forbruget herhjemme og forøgelse af vor eksport. Men erfaringen har lært mig, at det moderne erhvervsliv ejendommeligt nok er overordentlig følsomt overfor selv relativ små, pludselige ændringer i købekraften, og at moderne virksomheder — moderne virksomheder er som regel stærkt kapitalkrævende — er ret sårbare overfor forhold, der tenderer mod at angribe deres likviditet, og af dem er der mange i øjeblikket — den højtærede finansminister kender dem lige så godt som jeg.

Hensigten med disse bemærkninger har derfor kun været at give udtryk for et håb om, at man, såfremt en bedømmelse til efteråret skulle vise, at en opkrævning af